

Kit d'eines de Polítiques de Temps

Kit d'eines elaborat a partir de les
llicons apreses durant la Time Academy.

Editat per:

Amb la col·laboració de:

Finançat per:

Co-funded by
the European Union

Divulgació

Aquest projecte ha rebut fons de la Unió Europea. Les opinions i els punts de vista expressats, però, són només dels autors i no reflecteixen necessàriament els de l'Agència Executiva Europea d'Educació i Cultura (EACEA, per les seves sigles en anglès). Ni la Unió Europea ni l'autoritat de concessió se'n poden responsabilitzar.

La traducció al català ha estat finançada pel Departament d'Acció Exterior i Unió Europea de la Generalitat de Catalunya.

Contingut

1. Introducció a la Time Academy 2025.....	2
2. Sessió 1 — Com identificar les polítiques de temps existents en el meu govern local..	4
3. Sessió 2 — Avaluació de polítiques de temps mitjançant marcs basats en l'evidència10	
4. Sessió 3 — Disseny de polítiques de temps intergovernamentals.....	16
5. Sessió 4 — Polítiques de temps per a l'acció climàtica.....	22
6. Annexos.....	28

1. Introducció a la Time Academy 2025

La Time Academy (Acadèmia del Temps) és un esdeveniment obert que ofereix un marc per aprendre i intercanviar coneixements sobre polítiques de temps, explorant les dimensions de temps de la vida i el benestar contemporanis a nivell local i regional.

Aquest Kit de polítiques de temps és una guia pràctica dissenyada específicament per a responsables polítics i persones professionals involucrades en el disseny de polítiques públiques en governs locals i regionals. Basant-se en l'experiència col·lectiva i les bones pràctiques compartides durant la [Time Academy](#), el Kit dona suport a les institucions per reconèixer, avaluar i implementar polítiques de temps que posin l'organització del temps al centre del servei públic i el desenvolupament urbà.

Aquesta guia també pretén ajudar els municipis i les regions a passar d'iniciatives aïllades a estratègies integrals i transversals, un repte clau que les persones professionals i els responsables polítics han identificat repetidament.

En posar el temps al centre de l'elaboració de les polítiques, les polítiques de temps suposen un canvi de paradigma fonamental en la manera com els ajuntaments organitzen els serveis públics, el desenvolupament urbà i el benestar de la comunitat. Com a àmbit multidisciplinari que engloba la conciliació de la vida laboral i personal, la mobilitat sostenible, les economies nocturnes i els sistemes de cures integrals, la governança temporal requereix metodologies innovadores que vagin més enllà dels límits administratius i departamentals tradicionals dins de les estructures de govern local i regional.

Basant-se en experiències exitoses d'ajuntaments i regions, la Time Academy ha proporcionat a persones tècniques municipals, i responsables de la presa de decisions un programa de formació pràctica dissenyat per implementar una governança conscient del temps dins les seves respectives àrees de competència.

La Time Academy s'ha dissenyat com un programa de desenvolupament de capacitats, que garanteix als participants comprendre els conceptes de governança del temps, així com adquirir habilitats pràctiques per a la seva implementació. Per tant, tot i que s'ha concebut de manera independent, cada sessió s'ha basat en l'anterior, oferint recursos concrets per ajudar els equips a navegar per cada fase del desenvolupament de polítiques, des de la identificació dels recursos existents fins al llançament i l'avaluació de noves iniciatives.

Les sessions es van dur a terme en línia el dilluns 30 de juny; el dimarts 1, el dimecres 2 i el dijous 3 de juliol de 2025, de 10:00h a 11:30h.

La Time Academy 2025 ha estat promoguda per la Xarxa Local i Regional per les Polítiques de Temps, com a part del projecte Time4All 2.0, cofinançat per la Unió Europea.

Breu explicació de les sessions:

La primera sessió, celebrada el 30 de juny sota el títol **“Com identificar les polítiques de temps existents al meu govern local”**, va proporcionar als participants una metodologia exhaustiva per identificar polítiques de temps existents en les seves institucions en set àmbits clau, incloent-hi marcs d'igualtat, regulacions comercials, prestació de serveis nocturns i sistemes de mobilitat, així com dos estudis de cas. L'aplicació d'aquesta metodologia per desenvolupar polítiques de temps metropolitanes va ser presentada per l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

La 2a sessió, celebrada l'1 de juliol sota el títol **“Avaluació de polítiques de temps a través de marcs basats en l'evidència”**, va abordar com els municipis poden desenvolupar sistemes d'evidència rigorosos i sensibles al temps, que combinin mètriques quantitatives (ex: enquestes sobre usos del temps) amb indicadors qualitatius de benestar. Durant la sessió es van analitzar dos casos pràctics: el de l'Ajuntament de Barcelona i el del municipi de Bolzano.

La 3a sessió, celebrada el 2 de juliol sota el títol **“Disseny de polítiques de temps intergovernamentals”**, va explorar mecanismes per mantenir el compromís polític amb les reformes de governança del temps, superant les divisions institucionals. Durant la sessió es van presentar les experiències de la Xarxa Catalana de Professionals en Equitat Laboral del Govern de la Generalitat i la implementació d'un Pla Local d'Organització del Temps impulsat per la Diputació de Barcelona.

La 4a i última sessió, celebrada el 3 de juliol sota el títol **“Polítiques de temps per a l'acció climàtica”**, va mostrar com es poden utilitzar les polítiques de temps per implementar polítiques públiques per a l'acció climàtica i la gestió de la mobilitat. Durant la sessió es van introduir dues bones pràctiques per part de la ciutat i metròpoli de Rennes i de l'Ajuntament de Milà.

2. Sessió 1 — Com identificar les polítiques de temps existents en el meu govern local

a. Objectius:

- Explorar com el temps modela profundament l'organització de les ciutats i les regions.
- Identificar, avaluar i comprendre les polítiques de temps existents (sovint no reconegudes) en la governança local, que abasten set àmbits fonamentals com ara els marcs d'igualtat, la regulació comercial, els serveis nocturns i els sistemes de mobilitat.
- Proporcionar als participants una metodologia clara per mapejar el seu paisatge de governança temporal i establir les bases per desenvolupar una política de temps amb propòsit.

b. Ponents:

- **Elisabet Tejero**, directora de Polítiques Socials i Serveis d'Igualtat de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
- **Pedro Martín**, responsable de Polítiques d'Igualtat i Temps de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
- **Marta Junqué Surià**, directora de la Time Use Initiative.

c. Introducció als conceptes i la metodologia:

La [Time Use Initiative \(TUI\)](#) és la principal organització dedicada a la defensa de les polítiques de temps a les agendes governamentals. La directora de la TUI, Marta Junqué, va fer una introducció a les polítiques de temps i una explicació de la metodologia.

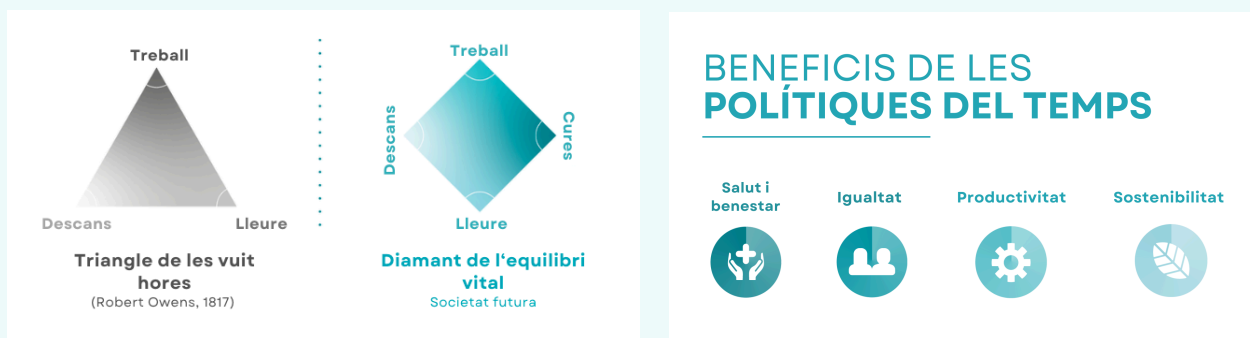
El temps és un concepte col·lectiu i, com a tal, requereix una solució col·lectiva. La solució són les polítiques de temps, que consideren el temps com un recurs social valuós i un factor clau a l'hora de dissenyar polítiques (públiques).

Per què és urgent parlar sobre temps? Tenim un problema global de pobresa de temps, també conegut com a manca de disposició del temps suficient per a nosaltres mateixos després de complir amb la feina remunerada i no remunerada i les necessitats biològiques bàsiques:

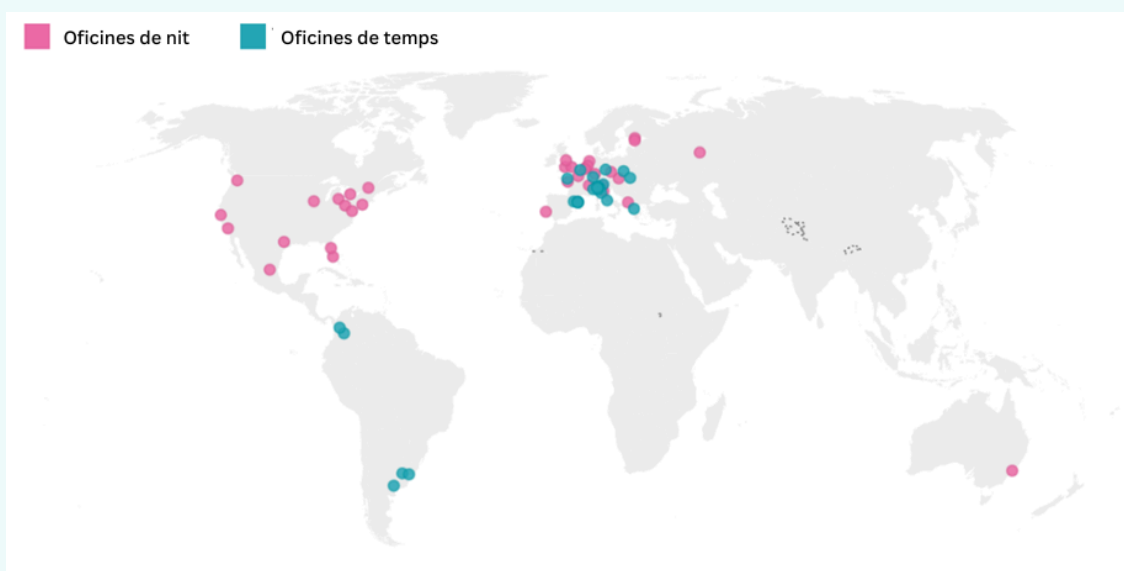
La solució?

- **Dret al temps:** dret individual i col·lectiu per a l'autodeterminació de com fem servir el nostre temps.
- **Polítiques del temps,** eines que consideren el temps com un recurs social valuós i un factor clau a l'hora de dissenyar polítiques (públiques).

Què puc fer si això és important per a mi i per a la meva ciutat?

- Uneix-te a [la Xarxa Local i Regional per les Polítiques de Temps](#), la principal associació internacional que agrupa més de 40 ciutats i regions que promouen i implementen les polítiques de temps. La Xarxa ha creat un mapa que inclou més de 60 persones d'arreu del món responsables del desenvolupament i implementació de polítiques de temps:

- Utilitza la metodologia més innovadora per avaluar les polítiques de temps a les organitzacions: ***'Eina d'Autoavaluació per a institucions públiques que implementen una organització del temps equilibrada.***

BLOCK 1 – Paid and Unpaid Working Time		
Please, choose your preferred answer to each question: • Does your institution have this policy? [Answer: Yes/No] • What is your interest level in learning more about this policy? [Answer: High/Medium/Low]	Does your institution have this policy?	What is your interest level in learning more about this policy?
Gender Equality, Equity and Co-responsibility		
Caring services for families and caregivers to accompany children, the elderly, or other dependent people and have personal time		
Communication or awareness campaigns or programmes to promote equitable share of time use and care between women and men.		
Protocols to incorporate clauses referring to co-responsibility and equitable distribution of time use in public procurement.		
Proximity-based support services to caregivers, such as legal support, emotional and peer-group support, training courses, etc.		
Integrated and preventive interventions related to social support and healthcare.		
Business Time Organisation, Trade and Consumption		
Public network of companies and/or entities promoting good practices on time use.		
Data compilation on business time use schedules and/or good practices (i.e., opening and closing hours, consumption hours, during workweeks and festivities, in summer...).		
Personalised assessments for companies to implement new time-use organisational models (i.e., telework, flexible working hours, reduced workweek...).		
Public regulation and/or promotion of healthy closing times (aligned with circadian dinner time for each country).		
"Municipal consumption vouchers" or other public incentives are used to stimulate local commerce and consumption on a proximity basis (grocery shopping, etc.).		
Planned communities for medium and large companies, organisations, and industrial areas are encouraged.		
Public provision of guidelines, strategies, and/or directives related to adapting working schedules to extreme climate events, such as heatwaves, droughts, or heavy rain.		
Initiative for package delivery and/or grocery storage allows for public provision of local markets and other day-to-day utilities, balancing workers' benefit time and consumer needs (i.e., having a centralised delivery centres in the neighbourhood or residential block for packages, adapting municipal markets with refrigerated storage for groceries...).		
Governance and Awareness		
A Time Chief Officer is appointed to coordinate and supervise the implementation of time policies transversally within the administration.		
Public awareness campaigns to improve schedules and time organisation, aimed at citizens and companies.		
An annual report on time policies and other implemented actions is developed.		

➤ Una eina de diagnòstic dissenyada per avaluar i millorar les pràctiques de gestió del temps dins del govern local.

➤ Té com a objectiu identificar els punts forts i les àrees de millora en la gestió del temps dins de les polítiques públiques. Abasta diversos àmbits com ara la igualtat de gènere, la mobilitat, l'organització del temps a les empreses, l'educació, les polítiques nocturnes, la democràcia i els serveis ciutadans, l'oci i la cultura, i les polítiques internes municipals.

➤ Permet als governs locals entendre millor la seva perspectiva de governança temporal i obrir vies per al desenvolupament de polítiques de temps estratègiques més avançades.

Com s'utilitza l'eina d'Autoavaluació?

Té quatre blocs:

- Tres dels blocs avaluen polítiques adreçades als ciutadans.
- El quart bloc es centra en la implementació de polítiques dins de les institucions.

1. **Avaluació:** Cada secció inclou iniciatives específiques que, un cop implementades, aborden una àrea determinada. Es demana a les institucions que indiquin l'estat de cada iniciativa amb una resposta de "sí/no" per indicar si tenen aquesta política. A continuació, també se'ls demana que avaluin el seu nivell d'interès en una política determinada, amb una resposta d'"alt/mitjà/baix".

2. **Anàlisi:** Un cop completat el qüestionari, una anàlisi dels resultats permetrà identificar els punts forts, les mancances i les oportunitats de millora de les polítiques de temps.

3. **Pla d'acció:** La concepció d'un pla d'acció mostrarà com implementar polítiques públiques innovadores en diferents àmbits i donarà orientacions sobre com es poden desenvolupar més i millorar les polítiques de temps.

d. Aplicació mitjançant casos pràctics reals: Mitjançant un cas pràctic específic de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, els assistents podran aprendre a avaluar de manera sistemàtica les mesures relacionades amb el temps desenvolupades per la seva institució i posar en pràctica la metodologia.

Cas d'estudi: Diagnòstic de les polítiques de temps a l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Qui:

L'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) governa 36 municipis, que cobreixen 636 km² i tenen més de 3,2 milions d'habitants; aquí es genera aproximadament la meitat del PIB de Catalunya. L'AMB coordina la planificació urbana, la mobilitat, l'habitatge, el medi ambient, el desenvolupament econòmic i la cohesió social, i és membre fundador de la [Xarxa Local i Regional de les Polítiques de Temps](#). Cal destacar que lidera el Pacte Metropolità pel Dret al Temps, signat per 17 municipis que representen el 82% de la població de l'àrea.

Metropolitan Pact for the Right to Time

The Metropolitan Pact for the Right to Time is the institutional agreement between the AMB and the Metropolitan Municipalities that implements the commitments of the Barcelona Declaration on Time Policies.

Its goal is to promote a **healthier, more equal, and more sustainable** metropolis and municipalities through better organisation of people's time.

It establishes a collaborative framework with metropolitan municipalities to promote actions in key areas such as **mobility, care, work, public space, and citizen participation**.

It is a tool to transform the territory into a **chronosensitive, equitable metropolis** with a feminist perspective, focused on the everyday well-being of its citizens.

17 adhering municipalities representing 82% of the metropolitan population

Què:

L'AMB va llançar una **autoavaluació diagnòstica** per mesurar la implementació de polítiques de temps als seus municipis. L'eina inclou 50 preguntes sobre accions específiques i es monitoritza bianualment (2022, 2024), amb la participació de 29 dels 36 municipis (cobrint el 80% del territori i el 96% de la població). El diagnòstic proporciona dades individuals i col·lectives sobre la implementació real de les polítiques de temps per traçar conclusions i recomanacions.

Diagnosis of the implementation of time policies in Metropolitan Municipalities:

Self-assessment questionnaire on time policies in AMB municipalities
It is based on answering 50 questions about specific actions.
The study includes two types of policies:

1) Aimed at citizens: Care Gender equity and co-responsibility Productive sector Education Leisure, culture, and associations Mobility and public space Citizen participation Awareness-raising activities Night-time policies	2) At the internal level (within the City Council): Time policies implemented that are aimed at people working within the City Council.

Resultats clau:

- Més interès de futur: polítiques per al sector productiu i augment de la conscienciació sobre el dret al temps.
- Polítiques de temps per a la ciutadania: el 20% dels municipis presenten una alta implementació, el 70% una implementació intermèdia i el 10% una implementació baixa (principalment municipis petits).
- Implementació mitjana: el 30% de les possibles polítiques de temps estan implementades.
- L'adhesió al Pacte Metropolità del Temps es correlaciona amb uns nivells d'implementació més alts.
- Les polítiques de temps s'estan generalitzant cada cop més, sovint s'ubiquen sota les àrees d'alcaldia o socioeconòmiques, però l'Oficina d'Igualtat continua sent el motor principal.
- La implementació varia segons l'àrea:
  - **Alta:** educació, mobilitat, espai públic i atenció ciutadana.
  - **Intermedi:** igualtat de gènere i lleure.
  - **Baix/incipient:** sensibilització, polítiques nocturnes i sector productiu.

Lliçons apreses:

- El diagnòstic és essencial per a la implementació efectiva de les polítiques.
- Els informes de progrés personalitzats ajuden els municipis a fer seguiment i a avançar en la seva tasca, i són molt valorats per ells.

e. Resultats del taller

Durant la sessió els participants, principalment persones professionals d'institucions públiques locals i regionals d'arreu del món, van aplicar la metodologia proposada als seus propis casos per tal de provar l'eina d'avaluació. Aquests van ser els resultats, agrupats en dos llistats diferenciats: **les 10 polítiques més implementades i les 10 polítiques més interessants:**

Polítiques més implementades	Polítiques més interessants
1. Serveis d'atenció a la dependència.	1. Nomenament d'un/a alt/a càrrec de l'ús del temps.
2. Campanyes de sensibilització per promoure una distribució equitativa de l'ús del temps i les cures entre dones i homes.	2. Espais de cotreball públics.
3. Xarxa pública que promogui pràctiques sobre l'ús del temps.	3. Recopilació de dades sobre bones pràctiques d'ús del temps.
4. Protocols per a la distribució equitativa de l'ús del temps en la contractació pública.	4. Xarxa pública que promogui pràctiques sobre l'ús del temps.
5. Desplaçaments planificats.	5. Campanyes públiques de conscienciació per millorar els horaris.
6. Mesures públiques per adaptar els horaris laborals als fenòmens meteorològics extrems.	6. Mesures públiques per adaptar els horaris laborals als fenòmens climàtics extrems.
7. Serveis de suport basats en la proximitat per a les persones cuidadores.	7. Campanyes de conscienciació per promoure una distribució equitativa de l'ús del temps i les cures entre dones i homes.
8. Campanya pública de sensibilització per millorar els horaris.	8. Serveis d'atenció a la dependència.
9. Ús d'aplicacions i serveis digitals per oferir informació i serveis de mobilitat.	9. Vals de consum
10. La majoria dels procediments públics estan digitalitzats per facilitar-ne l'accés ciutadà.	10. Distribució equitativa de l'ús del temps en la contractació pública.

Bloc 1: Temps de treball remunerat i no remunerat

- Les entitats locals i regionals espanyoles i catalanes demostren **una implementació consistentment alta de polítiques de cures, campanyes de comunicació, serveis de suport basats en la proximitat i serveis innovadors**. Per tant, es pot considerar que entre els actors institucionals hi ha un cert nivell de consciència i desenvolupament.
- Les ciutats italianes mostren **un grau d'adopció mitjà-alt de les iniciatives tradicionals de cures i comunicació**, però presenten variabilitat pel que fa a les polítiques basades en la proximitat i la innovació, així com en la participació de les parts interessades i la recollida sistemàtica de dades.
- Les dades franceses revelen una **divisió entre les zones urbanes i regionals**, amb centres urbans com Estrasburg **que desenvolupen** activament **polítiques clau**, mentre que les administracions regionals mostren menys implicació i més incertesa, especialment pel que fa a mesures innovadores i participatives.
- En el cas d'aquells participants **que introdueixen enfocaments més nous en les polítiques de temps**, com ara els municipis de Turquia i Polònia, la incertesa o l'acció limitada pel que fa a la majoria de polítiques, indica els seus primers passos en aquest àmbit, així com en **les àrees de desenvolupament futures**.
- Les autoritats locals a Portugal, Bulgària i Grècia tendeixen a prioritzar **les mesures tradicionals de cures i comunicació, amb un compromís global mitjà**, però amb buits identificables en l'adopció de polítiques de temps més innovadores.

Bloc 2: Temps per a la sostenibilitat social

- Els municipis italians mostren un **grau més elevat d'implementació en serveis de proximitat, administració digital i eines digitals de transport públic**, mentre que demostren una implementació variada de les mesures de governança participativa i de cures.
- Les grans ciutats a França i Espanya/Catalunya, juntament amb els enquestats alemanys, presenten resultats diversos: algunes grans ciutats avancen en serveis de proximitat, però, complementàriament, mostren un **interès més gran per la intel·ligència artificial (IA) i l'anàlisi de dades**.
- Entre els governs locals hi ha una demanda clarament expressada de polítiques participatives, basades en dades i equitatives sobre l'ús del temps, amb un gran interès en la **participació ciutadana, els horaris flexibles de treball i la innovació digital**. Fins i tot allà on la implementació de polítiques en curs és modesta.
- Les àrees de política relacionades amb la digitalització i el transport públic reben una prioritat comparativament més alta. A més, **l'aparició de la IA en l'elaboració de polítiques, la governança participativa i les polítiques de temps inclusives ofereix oportunitats de desenvolupament notables**.

Bloc 3: Temps per a l'oci formal i informal

- Les institucions reconeixen àmpliament el **valor social de les polítiques de temps**, especialment les que donen suport a les persones cuidadores, optimitzen els horaris quotidians i **milloren la qualitat de vida (especialment a la nit)**. No obstant això, la implementació pràctica es troba actualment en fase de desenvolupament.
- **El fort interès institucional per les polítiques de temps relacionades amb l'oci** suggereix una predisposició per avançar, sempre que hi hagi una assignació més elevada dels recursos, cap a una millor coordinació interinstitucional i més conscienciació sobre les polítiques.
- Segons les respostes dels participants, el desenvolupament de polítiques haurà d'escurçar les llacunes d'implementació mitjançant polítiques innovadores prospectives en la governança nocturna, les necessitats de les persones que treballen per torns i la programació per avançat de les activitats comunitàries (segons la cronobiologia).
- **Les pràctiques de programació relacionades amb l'escola són les més consolidades**, però no són universals. Les polítiques que promouen l'oci nocturn i la qualitat general de l'oci continuen sent les menys desenvolupades, malgrat que són àmpliament reconegudes com a essencials per a l'equitat social i el benestar.

f. Recursos

- [Enregistrament de la sessió 1](#)
- Presentacions utilitzades:
  - [Presentació introductòria](#) (en anglès).
  - [Presentació de l'Àrea Metropolitana de Barcelona](#) (en anglès).
- Eines utilitzades durant la sessió:
  - [Eina d'autoavaluació per a institucions públiques que implementen una organització equilibrada del temps](#) (en anglès).
  - [Acord Metropolità pel Dret al Temps — AMB](#)
- Altres enllaços:
  - [Xarxa Local i Regional per les Polítiques de Temps](#)
  - [Projecte Time4All 2.0](#)
  - [Decàleg per a una organització equilibrada i racional del temps de treball a les empreses metropolitanes](#) — AMB
  - [Lloc web de les Polítiques de Temps de l'AMB](#)

3. Sessió 2—Avaluació de les polítiques de temps a través de marcs basats en l'evidència

a. Objectius:

- Possibilitar als governs locals, l'avaluació rigorosa de les polítiques de temps mitjançant marcs sòlids basats en l'evidència, que integren tant dades quantitatives com coneixements qualitatius.
- Demostrar l'ús d'eines quantitatives, com ara enquestes sobre l'ús del temps, per generar dades mesurables sobre l'impacte de les polítiques.
- Subratllar la importància dels indicadors qualitatius de benestar per mesurar resultats socials i individuals més amplis.
- Compartir bones pràctiques i metodologies globals, dotant les persones participants amb enfocaments pràctics per a una avaluació integral de les polítiques de temps. Comptant amb els casos d'estudi de l'Ajuntament de Barcelona i del municipi de Bolzano.

b. Ponents:

- **Noemi Alfi**, responsable de l'Oficina d'Estadística i Gestió del Temps de l'Ajuntament de Bolzano.
- **Blai Martí Plademunt**, tècnic d'Igualtat de Gènere de l'Ajuntament de Barcelona.
- **Marta Junqué Surià**, directora de la Time Use Initiative.

c. Introducció als conceptes i la metodologia:

El paper transformador de les polítiques de temps en l'assoliment dels ODS

Les polítiques de temps són instruments potents i transversals que poden impulsar canvis profunds en la societat, avançant directament en l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). Tal com va introduir la Marta Junqué, directora de la Time Use Initiative (TUI), aquestes polítiques no actuen de forma aïllada. Més aviat, la seva naturalesa transversal i holística permet que abordin simultàniament múltiples reptes socials, alhora que promouen el bé comú.

Segons un [informe](#) de la Time Use Initiative, **almenys vuit ODS estan estretament vinculats a les polítiques de temps, la qual cosa demostra com aquestes estratègies serveixen de palanca per al progrés a través de l'Agenda 2030**. Concretament, l'ODS 1 (Fi de la pobresa), l'ODS 3 (Bona salut i benestar), l'ODS 4 (Educació de qualitat), l'ODS 5 (Igualtat de gènere), l'ODS 8 (Treball decent i creixement econòmic), l'ODS 11 (Ciutats i comunitats sostenibles), l'ODS 12 (Consum i producció responsables) i l'ODS 13 (Acció climàtica).

Per què és important l'avaluació?

És important concebre polítiques de temps innovadores, així com avaluar-ne l'impacte mitjançant una anàlisi basada en l'evidència. El temps és un recurs públic: els governs redistribueixen el temps, no només els diners, per la qual cosa l'avaluació evita impactes temporals que no siguin equitatius. A més, proporciona sistemes d'evidència rigorosos i sensibles al temps, que combinen mètriques quantitatives (ex: enquestes sobre l'ús del temps) amb indicadors qualitatius de benestar amb la finalitat que les polítiques ja implementades es puguin reajustar o millorar.

d. Aplicació mitjançant estudis de cas reals:

La sessió va abordar com es poden avaluar les polítiques de temps amb diferents metodologies, utilitzant exemples de dues ciutats amb una llarga trajectòria en el desenvolupament de polítiques de temps: Barcelona i Bolzano.

Cas d'estudi 1 | Barcelona: Una proposta d'eina d'avaluació de l'impacte temporal

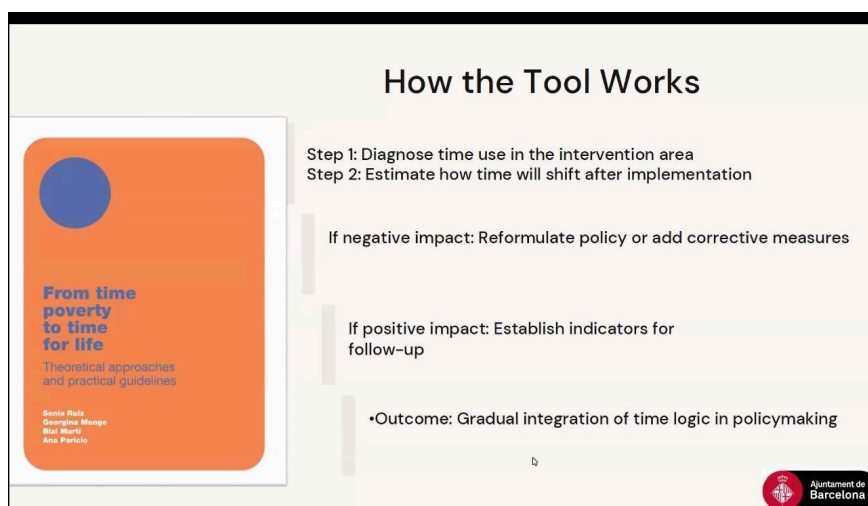
Qui:

L'Ajuntament de Barcelona és l'òrgan de govern principal de la ciutat de Barcelona (Catalunya, Espanya), que supervisa l'administració d'una de les àrees urbanes més denses i dinàmiques d'Europa: una ciutat d'aproximadament 1,73 milions d'habitants en 101 km², el que converteix a Barcelona en la segona ciutat més gran d'Espanya i en un centre econòmic important a la Mediterrània.

Barcelona va ser la primera ciutat d'Espanya a promoure polítiques de temps i, des del 2023, té un arrelament institucional des de l'àrea de la perspectiva de gènere; també va ser una de les fundadores de la [Xarxa Local i Regional per les Polítiques de Temps](#), i va ostentar el títol de Capital Mundial de les Polítiques de Temps el 2022. Barcelona també és una de les primeres ciutats adherides a la [Declaració de Barcelona sobre Polítiques del Temps](#), una de les institucions signants de [l'Acord Interinstitucional per a les polítiques del temps a Catalunya](#) i coorganitzadora de la [Time Use Week \(la Setmana dels Usos del Temps i els Horaris\)](#).

Què:

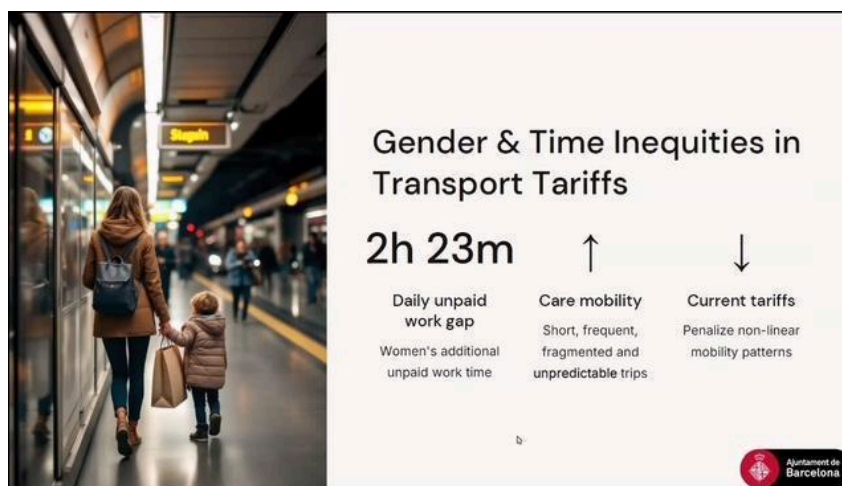
Eina d'avaluació d'impacte temporal: eina per avaluar les implicacions de les polítiques de temps en els usos del temps. Estima com es distribueix el temps a través dels gèneres i els grups socials.

Avaluació del temps en la pràctica — mobilitat escolar: l'any 2023 es va realitzar un estudi pilot amb aquesta eina, recollint dades sobre els infants per edat, gènere i mitjà de transport.

Resultats clau: com més autonomia tenien els infants per anar a l'escola, més saludable era el temps de les persones cuidadores i dels infants.

Avaluació del temps en la pràctica — estudi sobre les desigualtats de gènere i de temps en les tarifes de transport.

Resultats clau:

- Les dones dediquen més temps i diners que els homes a la mobilitat perquè el sistema està dissenyat al voltant dels desplaçaments laborals (desplaçaments diaris), i les dones acostumen a tenir patrons de mobilitat centrats en les cures.
- Les dones fan més feina de cura no remunerada, que no és previsible, i les tarifes no tenen en compte aquest fet.

- Hi ha una mancança de dades desagregades per gènere i no s'ha fet cap anàlisi dels desplaçaments relacionats amb les cures.

Lliçons apreses:

- L'avaluació pot prevenir impactes temporals que no són equitatius.
- Les tarifes de transport no són neutres; és una decisió política, i està relacionada amb el temps.
- La mobilitat ha de ser equitativa, accessible, sensible al gènere i conscient del temps.
- La pobresa de temps és determinada per la feina remunerada i la no remunerada.
- La bretxa existent es pot superar amb accions com ara:
  - Targetes de preu únic per a la mobilitat fragmentada.
  - Sistemes de tarifes per franges horàries.
  - Recollida de dades sobre la mobilitat associada a les cures.

Cas d'estudi 2: Eines per avaluar projectes d'ús del temps a Bolzano**Qui:**

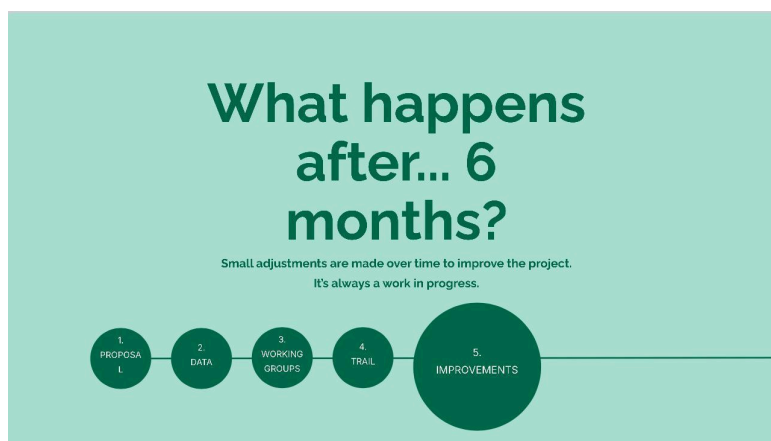
Bolzano és la capital del Sud del Tirol (Itàlia) amb 106.564 habitants, 52,34 km², seu del govern provincial i el principal centre de serveis de la província. És el lloc de treball diari de 67.000 treballadors, 40.000 dels quals viuen a la ciutat.

L'Ajuntament de Bolzano és pioner en la implementació de polítiques de temps, des de la «ciutat dels 10 minuts» fins a l'Oficina d'Estadística i Temps. Promou diverses iniciatives per augmentar la consciència ciutadana sobre el valor del temps. És membre de la [Xarxa Local i Regional per les Polítiques de Temps](#) i va ser la Capital Mundial del Temps durant el 2023-24.

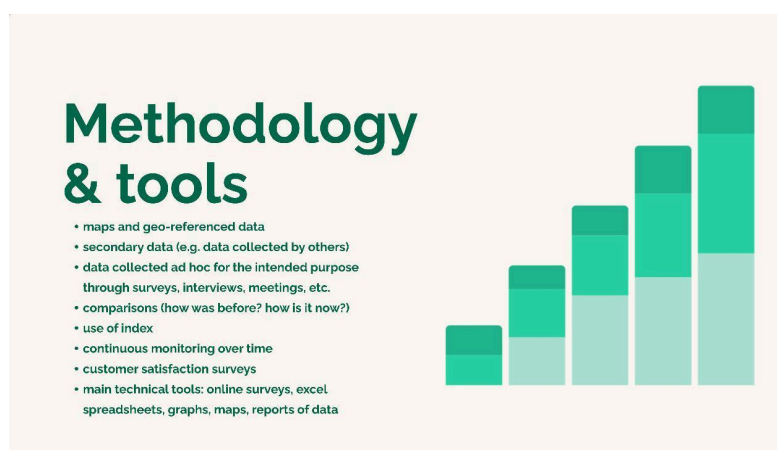
Què:

L'Ajuntament de Bolzano, mitjançant la seva Oficina d'Estadística i Temps, avalua les polítiques temporals amb un marc basat en l'evidència. Promou projectes —sobretot relacionats amb l'horari escolar— per fomentar la conciliació laboral i personal, optimitzant la gestió de les hores de treball i d'obertura, així com la renovació urbana temporal amb diverses accions i actors implicats.

Els projectes són un treball en curs: després de 6 mesos, es reavaluen utilitzant diferents metodologies i eines, tant quantitatives com qualitatives:

Avaluació del temps en la pràctica: enquestes en línia

Avaluació de la política de teletreball: Per avaluar la necessitat dels treballadors de l'Ajuntament de Bolzano de continuar teletreballant, l'Oficina d'Estadística i Temps va proposar una **enquesta en línia**. Basant-se en les dades recollides, es van prendre mesures dins de l'administració per regular el teletreball.

Città di Bolzano

Smartworking

Soddisfazione con lo smart working - Comune di Bolzano

SODDISFAZIONE CON LO SMART WORKING

Puoi dare una valutazione da 1 a 10 sulla Sua soddisfazione con lo smart working?
 (10=completamente soddisfatto/a, 1=per niente soddisfatto/a)

Indietro

Continua

Città di Bolzano
Smartworking

Soddisfazione con lo smart working - Comune di Bolzano

2020-10

RITMO DI LAVORO

Quali di queste affermazioni esprimono meglio la Sua esperienza con lo smart working? (Inviare a risposta possibile)

- ☐ Riposo a concentrarmi meglio in smart working che in ufficio
- ☐ Riposo ad organizzare meglio la mia giornata lavorativa
- ☐ Riposo una migliore gestione del tempo
- ☐ Mi sento più efficiente rispetto alla presenza in ufficio
- ☐ In ufficio sono distratto/a da più cose, ho maggiori interruzioni
- ☐ Non ho le stesse da tempo di viaggio
- ☐ Non mi vengono risparmiati di tempo
- ☐ Sento a conciliare meglio famiglia/critici e lavoro
- ☐ L'ambiente di lavoro è più rilassante in smart working
- ☐ Ho difficoltà a concentrarmi
- ☐ Ho difficoltà ad organizzare il mio lavoro
- ☐ Mi sento meno motivato/a
- ☐ Sono distratto/a da più cose in ufficio

16

e. Recursos:

- [Enregistrament de la Sessió 2](#) (en anglès).
- Presentacions utilitzades:
  - [Presentació de l'Ajuntament de Barcelona](#) (en anglès).
  - [Presentació de l'Ajuntament de Bolzano](#) (en anglès).
- Eines utilitzades durant la sessió:
  - [Assoliment dels ODS mitjançant polítiques de temps — Time Use Initiative](#) (en anglès).
  - [Lloc web del Departament d'Usos del Temps — Ajuntament de Barcelona](#)
  - [De la pobresa de temps a temps per a la vida — Ajuntament de Barcelona](#)
- Altres enllaços:
  - [Declaració de Barcelona en polítiques de temps](#)
  - [Lloc web de l'Ajuntament de Bolzano](#)
  - [Bolzano succeeix Barcelona com a nova Capital Mundial de les Polítiques de Temps](#)

4. Sessió 3 — Disseny de polítiques de temps intergovernamentals

a. Objectius:

- Fomentar la coordinació interdepartamental: dotar les institucions dels recursos per trencar barreres i integrar les polítiques de temps en tots els departaments.
- Mantenir el compromís polític: explorar estratègies per mantenir la voluntat política a llarg termini en relació amb les reformes de la governança temporal.
- Donar suport a l'acció transversal: promoure les polítiques de temps com una prioritat transversal integrada en totes les àrees de la governança local.
- Proporcionar eines pràctiques per introduir mecanismes de priorització per identificar els responsables clau de la presa de decisions i centrar els esforços polítics.
- Mostrar models d'eines reproduïbles, com el càrrec de Director/a del Temps, els Plans Locals de Temps i les Xarxes Municipals de Temps, per institucionalitzar i ampliar la implementació de les polítiques de temps.

b. Ponents:

- **Saray Espejo Benito**, directora general de Cures, Organització del Temps i Equitat Laboral de la Generalitat de Catalunya.
- **Gemma Parera**, responsable de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Àrea Comunitària de la Diputació de Barcelona.
- **Alba Elvira**, responsable de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Àrea Comunitària de la Diputació de Barcelona.
- **Marta Junqué**, directora de la Time Use Initiative.

c. Introducció als conceptes i la metodologia:

Per què les polítiques de temps s'haurien de concebre com una qüestió transversal i fonamental dins de les institucions?

Les polítiques de temps representen un dels àmbits més innovadors i amb més visió de futur de les polítiques públiques actuals (PNUD, 2025). Per garantir que els serveis públics del segle XXI siguin eficaços, sostenibles i responguin a les necessitats ciutadanes, cal situar el temps al centre de la política i la presa de decisions.

No obstant això, perquè les polítiques de temps siguin realment transformadores, han d'estar fonamentades en principis clau:

- **Prioritzar l'equitat en el temps**, garantint que totes les persones tinguin un accés i un control justos sobre el seu temps.
- **Promoure la coordinació sistèmica**, reconeixent que una gestió efectiva del temps requereix col·laboració entre sectors i departaments.
- **Utilitzar les dades per a una governança adaptativa**, utilitzant proves per dissenyar, avaluar i millorar les intervencions polítiques.
- **Fomentar la presa de decisions participativa**, permetent que les comunitats co-dissenyin solucions relacionades amb el temps.

- **Concebre el temps com un bé comú**, la distribució del qual afecta el benestar i la qualitat de vida.

Per la seva naturalesa, les polítiques de temps són intrínsecament transversals. No obstant això, moltes institucions públiques, especialment a escala municipal, continuen organitzades en departaments aïllats. Aquesta fragmentació dificulta abordar de manera efectiva reptes multidimensionals com la pobresa de temps o reimaginar una organització del temps més justa socialment.

Un exemple clar de la necessitat de coordinació transversal és en l'àmbit de **les polítiques de cures i la igualtat de gènere**. Aquí, les polítiques de temps esdevenen eines potents per redistribuir les responsabilitats de cures no remunerades, reduir les desigualtats i fomentar un ús més equilibrat i inclusiu del temps entre els gèneres.

Per aprofitar tot el seu potencial, les polítiques de temps han de ser al centre del pensament institucional, travessar els departaments, adaptar-se a realitats diverses i avançar en l'equitat a tots els nivells.

d. Aplicació mitjançant casos reals

En aquesta sessió es van presentar eines essencials per integrar les polítiques de temps a les institucions locals i regionals com a polítiques transversals:

- Creació de directors/es dels usos del temps.
- Disseny de Plans Locals efectius de gestió del Temps.
- Construcció de xarxes professionals de temps en l'àmbit territorial.

Cas d'estudi 1| Director/a de l'Àrea del Temps

Qui:

Governos locals i regionals d'arreu del món.

Què:

El/la **Director/a de Polítiques de Temps** (TCO, per les seves sigles en anglès) és un càrrec responsable dedicat a la coordinació transversal, el desenvolupament i l'avaluació de les polítiques municipals de temps. Aquest càrrec és **essencial per trencar l'aïllament entre departaments i garantir que el temps es gestioni com un recurs públic**, amb un enfocament en l'equitat, el benestar i la sostenibilitat.

Core Functions and Expectations

The Time Chief Officer must balance regulatory and awareness-raising functions:

- Transversal impulse**
Promote time policies across all municipal areas
- Policy cycle management**
Develop, implement, and evaluate time policies, individually or throughout an integrated plan.
- Interdepartmental coordination**
Work with all relevant municipal areas to ensure consistency and integration
- Data collection and analysis**
Coordinate time-use surveys and collaborate with statistical offices
- Stakeholder mediation**
Facilitate consensus among municipal actors, businesses, and civil society

El/la candidat/a ideal combina coneixements teòrics amb experiència pràctica en gestionar estructures municipals complexes i fomentar la col·laboració interdepartamental.

Resultats clau:

- La definició del rol és important: nomenar rols específics, com ara un/a director/a del temps, enforteix la coordinació i eleva les polítiques de temps en l'agenda institucional.
- El Director/a de Polítiques de Temps és un càrrec estratègic i transversal, essencial per als municipis moderns que busquen abordar la pobresa de temps, promoure l'equitat i millorar el benestar urbà.
- En integrar aquesta funció dins l'estructura municipal i equilibrar les tasques reguladores i de conscienciació, les ciutats poden liderar la governança del temps de manera innovadora, inclusiva i sostenible.

Cas d'estudi 2 | Desenvolupament de polítiques governamentals: el cas de la Xarxa Catalana de Professionals d'Equitat en els Treballs

Qui:

El **Departament d'Igualtat i Feminismes del Govern de la Generalitat** té com a objectius promoure les polítiques d'igualtat del Govern de la Generalitat, treballar per a la igualtat efectiva a la feina, garantir els drets i la no-discriminació i dissenyar polítiques públiques per erradicar la violència sexista. Una de les seves àrees d'acció és la Cura, l'Organització del Temps i l'Equitat a la Feina, on entre els seus objectius hi ha: reorganitzar els temps de vida i de feina amb polítiques públiques, fer visibles els diferents usos del temps per redistribuir-los equitativament, treballar per la igualtat efectiva de dones i homes en la participació comunitària, laboral i social, promoure mesures de conciliació de la vida laboral i personal i influir en la reforma horària.

El Govern de la Generalitat és membre de la [Xarxa Local i Regional per les Polítiques de Temps](#), una de les primeres institucions que va avalar la [Declaració de Barcelona sobre Polítiques de Temps](#), una de les institucions signants de [l'Acord Interinstitucional per a les polítiques del temps a Catalunya](#) i coorganitzadora de la Time Use Week (la Setmana dels Usos del Temps i els Horaris).

Què:

[La Xarxa Catalana de Professionals per a l'Equitat en els Treballs \(XPET\)](#) es va crear per desplegar professionals especialitzats en igualtat i ús del temps a les administracions locals de Catalunya. Actualment, compta amb 51 tècnics en governs locals de tot Catalunya. L'ús del temps és una de les àrees d'acció principals de la Xarxa. Els professionals impulsen iniciatives que promouen el dret al temps, la corresponsabilitat, la reorganització del temps i la justícia temporal, tant dins de les administracions com en el conjunt de la regió.

USES OF TIME: STRATEGIC AXIS OF THE NETWORK

Network of Workplace Equity Professionals play a key role in:

- Promoting the reorganisation of the uses of time in the Administration and the region.
- Promoting co-responsibility measures in caregiving.
- Defending the right to time as a principle of public policy.

In particular, they work on:

- Equality plans, including time use reorganization measures
- Local time agreements (Pactes del temps)
- Training and awareness-raising activities
- Actions with companies and public services
- Collaboration with local agents in the fields of care and labour

Their work connects gender equality, time justice and institutional transformation.

Departament d'Igualtat i Feminisme

A continuació, es presenten tres experiències destacades impulsades per autoritats locals que formen part de la Xarxa, com a exemples concrets de com els ajuntaments poden aplicar aquestes polítiques:

- **Acord sobre el Temps de la Diputació de Baix Ebre** amb perspectiva de gènere i transversal (2025-2026): l'Acord inclou 43 mesures específiques, estructurades per sectors (educació, empreses, serveis de cures, grups vulnerables, etc.) i disposa d'un sistema de seguiment rigorós, amb indicadors i responsables assignats.
- **Pacte Local per al Temps del Consell Comarcal de La Selva**, que combina accions en l'àmbit laboral i de cures. És una experiència regional que combina metodologia, conscienciació i estructuració comunitària en defensa del dret al temps.
- **Lloc web de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat, actualitzat mensualment**: espai específic al lloc web municipal dedicat a l'ús del temps per difondre i conscienciar els ciutadans des d'una perspectiva feminista.

Resultats clau:

- Les xarxes impulsen el progrés: la creació de comunitats de pràctica (ex: Xarxes Professionals de l'Equitat i el Temps) accelera l'aprenentatge i afavoreix la col·laboració interdepartamental i la difusió de polítiques entre municipis.
- Les bones pràctiques es poden compartir a través de les xarxes professionals de temps i equitat i, alhora, adaptar-les a les diverses realitats, necessitats i recursos.

Cas d'estudi 3 | Plans locals de gestió del temps

Qui:

La **Diputació de Barcelona** és una administració provincial que promou el progrés i el benestar dels ciutadans de la seva àrea territorial: la província de Barcelona, amb 311 municipis connectats, el que representa el 24% de la superfície total de Catalunya i el 74% de la població total de Catalunya (5,7 milions de persones). Actua directament, prestant serveis i, sobretot, en cooperació amb els ajuntaments. La Diputació de Barcelona és membre de la Xarxa de Governos Locals i Regionals, un dels primers avaladors de la [Declaració de Barcelona sobre Polítiques del Temps](#), una de les institucions signants de [l'Acord Interinstitucional per a les polítiques del temps a Catalunya](#) i coorganitzador de la Time Use Week (la Setmana dels Usos del Temps i els Horaris).

Què:

Pla Local de Gestió del Temps

En el marc del [Pla d'Acció del Mandat de la Diputació de Barcelona](#), una de les polítiques clau relacionades amb les polítiques de cures i de temps és el Pla Local de Gestió del Temps:

- Una política local que promou la inclusió de la perspectiva de l'ús del temps en totes les accions municipals i implementa el compromís de treballar amb recursos financers i humans.
- L'instrument per assolir un ús del temps més equilibrat i garantir el dret al temps als

ciutadans a escala local.

Actors clau implicats:

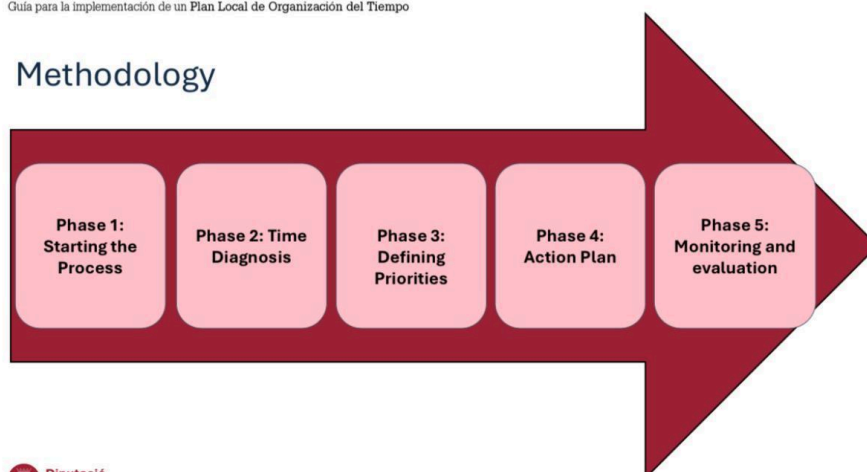
- **Govern municipal:** aprova el Pla i garanteix el suport polític.
- **Grup de Lideratge de la Política de Temps:** proporciona orientació estratègica i suport polític.
- **Responsable principal de temps:** lidera el desenvolupament del Pla i coordina els equips.
- **Grups de treball sectorials:** personal municipal, experts o, fins i tot, ciutadans, aporten coneixements específics sobre les àrees tractades i defineixen accions concretes.

Àrees temàtiques del Pla:

- Treball remunerat
- Treball domèstic i de cura
- Desplaçaments
- Educació
- Serveis de descans i nocturns
- Lleure i instal·lacions públiques
- Procediments administratius i participació

Guía para la implementación de un Plan Local de Organización del Tiempo

Methodology

Ja s'estan duent a terme projectes pilot en dos municipis: Sant Adrià de Besòs (38.490 habitants) i El Prat de Llobregat (66.184 habitants).

Resultats clau:

- La transversalitat és essencial: les polítiques de temps exitoses requereixen una veritable col·laboració interdepartamental i intersectorial. Els enfocaments aïllats limiten l'impacte.
- La voluntat política s'ha de mantenir: mantenir un compromís i un lideratge polític a llarg termini és clau per incorporar la governança temporal, especialment, en mig de canvis institucionals.

- Els enfocaments personalitzats funcionen millor: els Plans Locals de Temps s'han d'adaptar als recursos, les capacitats i les prioritats polítiques de cada municipi per augmentar la viabilitat i adequació.

e. Recursos:

- [Enregistrament de la Sessió 3](#) (en anglès).
- Presentacions utilitzades:
  - [Presentació sobre la Director/a de l'Àrea de Temps de la Time Use Initiative](#) (en anglès).
  - [Presentació de la Generalitat de Catalunya](#) (en anglès).
  - [Presentació de la Diputació de Barcelona](#) (en anglès).
- Eines utilitzades durant la sessió:
  - [Guia per a la implementació d'un Pla Local de Gestió del Temps — Diputació de Barcelona](#)
- Altres enllaços:
  - [Xarxa Catalana de Professionals de l'Equitat en el Treball \(XPET\) — Govern de la Generalitat](#)
  - [Lloc web del Departament d'Igualtat i Feminismes — Govern de la Generalitat](#)
  - [Lloc web Nous usos del temps — Diputació de Barcelona](#)

5. Sessió 4 — Polítiques de temps per a l'acció climàtica

a. Objectius:

- Aplicar les polítiques de temps com a eines per abordar els reptes climàtics: guiar els participants perquè utilitzin el seu coneixement sobre el desenvolupament de polítiques de temps per dissenyar solucions dirigides a la mitigació i l'adaptació climàtica.
- Integrar el temps en la planificació de l'acció climàtica: reorganitzant el temps, com ara alterant els patrons de mobilitat i reduint la congestió a les hores punta, els municipis poden donar suport tant als objectius de reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle com als de resiliència climàtica.
- Redissenyar les polítiques i les prioritats institucionals: il·lustrar, mitjançant exemples pràctics, com la governança temporal pot ajudar a remodelar les estratègies municipals i regionals per abordar les crisis climàtiques de manera més eficaç.
- Fomentar enfocaments holístics i transversals: emfatitzar el valor de respostes transversals i a escala de sistema, mostrant com les mesures orientades al temps s'entrellacen amb sectors com la mobilitat, l'energia i l'espai públic per amplificar l'acció climàtica.
- Permetre als participants analitzar, prioritzar i dissenyar polítiques de temps concretes que abordin l'acció climàtica a escala local, aprofitant les bones pràctiques de Rennes i Milà.

b. Ponents:

- **Alice Ricouard**, directora de missió de l'Oficina del Temps de la Ciutat i Metròpoli de Rennes.
- **Sergio Daneluzzi**, cap de suport a l'Activitat Internacional de l'Ajuntament de Milà.
- **Susanna Moltenni**, cap de la Unitat de Col·laboracions i Projectes Especials del Departament d'Ocupació, Joventut i Esport de l'Ajuntament de Milà.
- **Marc Martorell Escofet**, responsable de Polítiques de la Time Use Initiative.

c. Introducció als conceptes i la metodologia:

Basant-se en el coneixement de les persones participants sobre el desenvolupament de polítiques de temps, aquesta sessió els desafia a aplicar eines de governança temporal a un problema global urgent: **la crisi climàtica**. A partir de les aportacions de les sessions anteriors i introduint exemples innovadors de la Ciutat i Metròpoli de Rennes i de l'Ajuntament de Milà, la sessió va explorar com el redisseny de les polítiques i les prioritats institucionals al voltant del temps pot donar suport eficaç a la mitigació i adaptació climàtica.

d. Aplicació mitjançant escenaris de casos reals:

Hi ha diversos exemples de polítiques de temps locals utilitzades per implementar polítiques públiques per a l'acció climàtica i la gestió de la mobilitat; les experiències de Rennes i Milà demostren la integració exitosa de polítiques de temps per a la mitigació i adaptació al clima.

Cas d'estudi 1: Polítiques urbanes de temps sostenibles a Milà

Qui:

Milà és una ciutat important del nord d'Itàlia i la potència econòmica més gran de la regió, amb 1,5 milions d'habitants; 3,2 milions a l'àrea metropolitana i fins a 7,4 milions en una àrea més àmplia, a més de 900.000 persones usuàries diàries a la ciutat. Milà té un problema de contaminació significatiu; està situada en una plana envoltada de muntanyes, sense vent, de manera que la contaminació es queda a la ciutat.

Itàlia compta amb una llarga tradició de polítiques de temps urbanes; **l'Ajuntament de Milà** va ser un dels primers d'Itàlia i d'Europa a desenvolupar polítiques urbanes del temps mitjançant un Pla Director d'Horaris el 1994. Milà és membre de la [Xarxa Local i Regional per les Polítiques de Temps](#) i ha donat suport a la [Declaració de Barcelona sobre Polítiques del Temps](#).

Què:

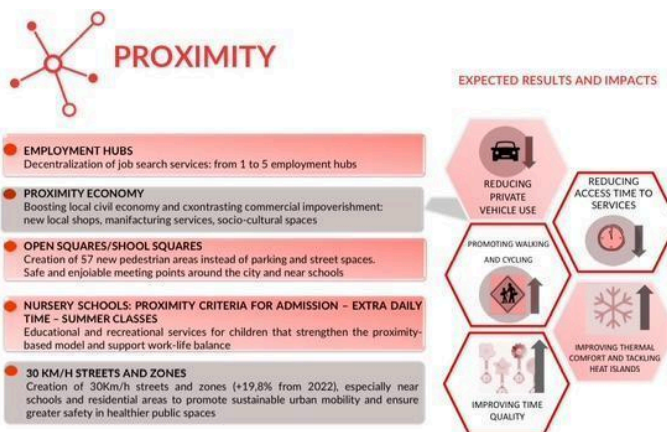
Mapatge de pràctiques de temps

L'any 2022, l'Ajuntament de Milà, va aprovar el Pla de l'Aire i el Clima (PAC), una eina per reduir la contaminació de l'aire, respondre a l'emergència climàtica i per protegir la salut i el medi ambient. Una activitat específica dins del PAC té com a objectiu cartografiar i promoure pràctiques per a una millor organització del temps a la ciutat.

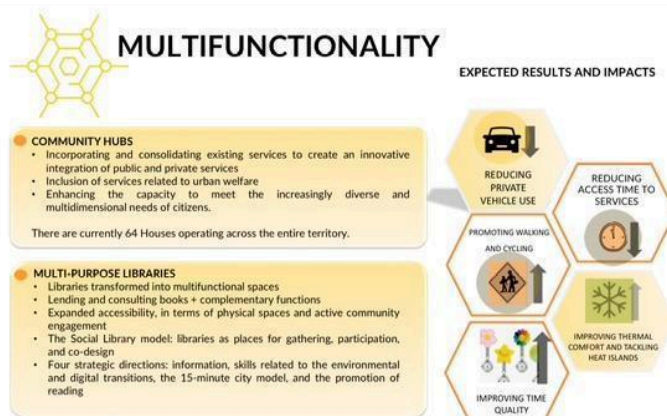
El mapatge de pràctiques recull i comunica una visió general de les iniciatives existents sobre temps i horaris a Milà, seleccionades per la seva rellevància, alhora que genera impactes ambientals positius.

Segons la seva interacció amb el temps, les pràctiques es classifiquen en quatre categories:

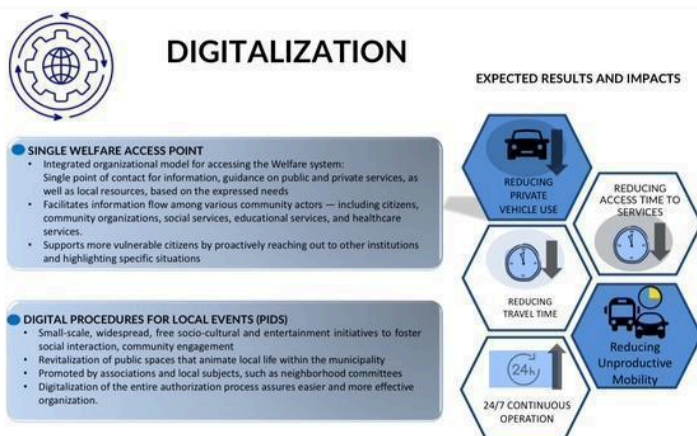
- **Proximitat i descentralització:** els residents han de poder satisfer les seves necessitats bàsiques sense haver de recórrer llargues distàncies, basant-se en el concepte de «ciutat de 15 minuts», que proposa que tothom pugui arribar als diferents llocs d'interès del municipi en un màxim de 15 minuts.

- **Múltiples funcionalitats:** implica que la gent pugui satisfer diverses necessitats en el mateix espai.

- **Digitalització:** inclou totes les polítiques destinades a facilitar l'accés dels ciutadans als recursos i serveis en línia, evitant desplaçaments innecessaris i estalviant temps.

- **Flexibilitat:** es refereix a totes aquelles mesures que promouen la conciliació de la vida laboral i personal, influint en els horaris de treball i d'estudi, a través de fórmules com el teletreball, els horaris flexibles i la racionalització dels horaris escolars.

L'impacte ambiental es troba en les dimensions de:

- **Mitigació:** accions i estratègies que tenen un impacte directe en el canvi climàtic.
- **Adaptació:** totes les accions i estratègies destinades a permetre que les persones visquin millor amb els efectes del canvi climàtic.
- **Qualitat de l'aire:** accions destinades a controlar la contaminació atmosfèrica.

Resultats clau:

- Una millor gestió del temps a la ciutat afecta el clima i la qualitat de l'aire, ja que implica decisions relacionades amb la vida quotidiana dels residents.
- Les polítiques horàries específiques desenvolupades en els àmbits de la flexibilitat laboral, la digitalització, els serveis de proximitat o la multifuncionalitat dels espais, contribueixen a la mitigació del canvi climàtic i a la millora de la qualitat de l'aire. Alhora, promouen una nova organització social del temps.

Cas d'estudi 2: Gestió de les hores punta a la ciutat i a la metròpoli de Rennes

Qui:

Rennes és una ciutat de 230.000 habitants, però la seva àrea metropolitana aplega 43 municipis amb 480.000 habitants. La seva xarxa de transport públic comporta 430.000 viatgers al dia. **La Ciutat i Metròpoli de Rennes** ha estat una institució pionera en la promoció de polítiques de temps: l'Oficina del Temps de Rennes es va crear l'any 2002 per organitzar el territori a través del temps i així adaptar-se als canvis socials. La Ciutat i Metròpoli de Rennes és membre de la Xarxa de Governos Locals i Regionals sobre el Temps.

Què:

Política d'hores punta a les línies de metro de Rennes

Des del 2009, la plataforma de la línia A estava plena durant el fenomen de l'«hora punta», i això succeïa a Rennes entre les 7:40h i les 8:00h del matí.

Es van testejar diverses solucions tècniques: augmentar la freqüència del servei, adquirir trens addicionals, reconfigurar els trens per augmentar el nombre de passatgers transportats... Aquestes solucions inicials augmentarien la capacitat de transport en un 30 % (amb un alt cost de 30 milions d'euros) i van resultar insuficients davant l'augment constant de la demanda de metro.

Solució:

A través d'una metodologia de col·laboració (que implicava el Departament de Mobilitat i Transports de la Ciutat i Metròpoli de Rennes i l'operador Keolis), l'Oficina de Temps de Rennes va proposar actuar, no sobre l'oferta i la xarxa de transport, sinó directament sobre la

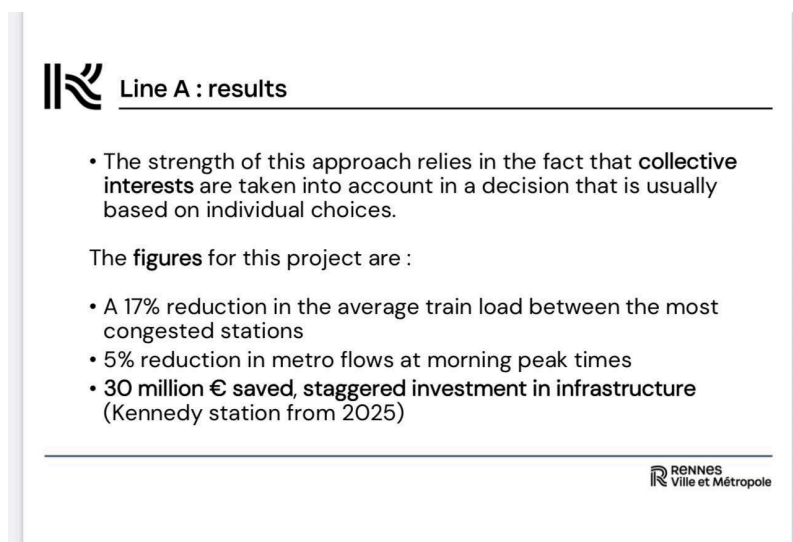
demanda i els usuaris. Va identificar els «generadors de temps», les quals generen grans fluxos de trànsit en moments concrets, utilitzant dades recollides a través de tiquets, recomptes, observacions de camp, etc.

A continuació, es va iniciar un procés de consulta al voltant de l'estació de metro de Villejean (la més afectada per l'hora punta), amb la Universitat de Rennes, els principals instituts i el centre hospitalari. En ser la Universitat de Rennes un dels principals «generadors de temps», l'any 2012 es va llançar un experiment amb l'objectiu de fer un escalonament parcial de les classes, iniciant el curs acadèmic en dues onades:

- 6.000 estudiants de Grau 3 i de Màster van començar a les 8:15h.
- 8.000 estudiants de Grau 1 i 2 van començar a les 8:30 h.

Resultat:

Des del principi de l'experiment, l'hora punta es va suavitzar, la qual cosa va millorar el servei de metro i la qualitat de vida dels estudiants i els viatgers.

Line A : results

- The strength of this approach relies in the fact that **collective interests** are taken into account in a decision that is usually based on individual choices.

The **figures** for this project are :

- A 17% reduction in the average train load between the most congested stations
- 5% reduction in metro flows at morning peak times
- 30 million € saved, staggered investment in infrastructure (Kennedy station from 2025)

RENNES
Ville et Métropole

Des de l'any 2023, la línia B de metro també ha estat col·lapsada durant les hores punta, el que ha provocat la saturació dels trens i les estacions. Seguint l'exemple de la feina feta a la línia A, l'Oficina del Temps de Rennes va proposar un mètode de treball col·laboratiu per reduir la saturació a l'hora punta i restablir un servei fluid i segur per a totes les persones usuàries.

El diagnòstic ja s'ha elaborat i s'han proposat algunes accions experimentals per trobar millors solucions d'acord amb l'interès col·lectiu.

Line B : experiment

- Consultation with all the academic bodies, local authorities, lycées and University.
- 59 scenarios were developed and modeled to find a temporal solution
- A first experiment will be launched in 3 lycées on the 1st September 2025 after an agreement to test a time-shift scenario (5 700 students will change their timetables).
- Signature of a charter by all stakeholders in August
- The University could also experiment new opening hours in 2026.

 RENNES
Ville et Métropole

Lliçons apreses:

- Gràcies a la implementació de polítiques de temps participatives, que han comportat canvis en els horaris universitaris, la congestió de les hores punta s'ha reduït un 17 % i la ciutat ha estalviat 30 milions d'euros del pressupost públic.
- Això s'ha aconseguit analitzant els fluxos de persones i establint una metodologia de col·laboració entre diferents actors urbans amb l'objectiu de trobar solucions col·lectives per a la mobilitat sostenible i l'assoliment d'una millor qualitat de vida.

e. Recursos:

- [Enregistrament de la Sessió 4](#) (en anglès)
- Presentacions utilitzades:
  - [Presentació de la Ciutat i Metròpoli de Rennes](#) (en anglès)
  - [Presentació de l'Ajuntament de Milà](#) (en anglès)
- Altres enllaços:
  - [Pla Aire i Clima — Ciutat de l'Ajuntament de Milà](#) (en anglès)
  - [Milano cambia aria — Ciutat de Milà](#) (en italià)
  - [Le bureau des temps — Ciutat i Metròpoli de Rennes](#) (en francès)
  - [Lloc web de la Ciutat i Metròpoli de Rennes](#) (en francès)
  - [Lloc web de la ciutat de Milà](#) (en anglès)

6. Annexos

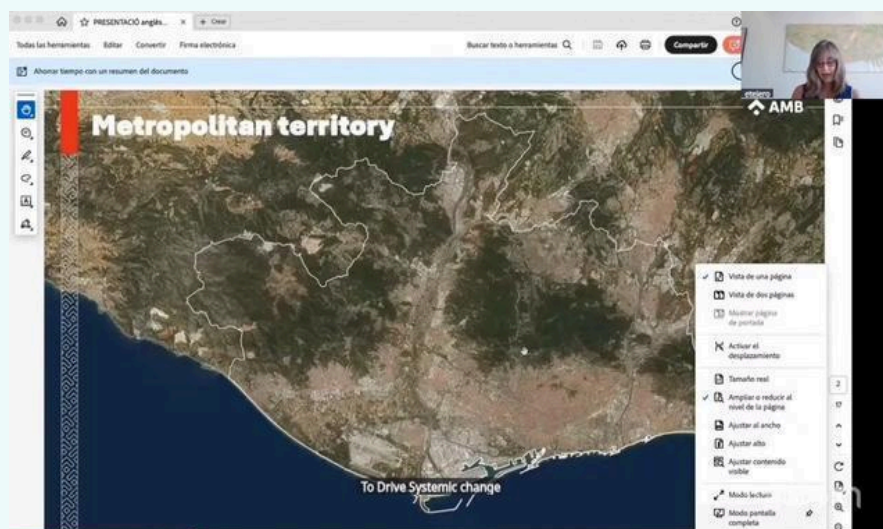
6.a. Eina d'autoavaluació adreçada a institucions públiques que implementen una organització equilibrada del temps *(La propietat intel·lectual de les eines pertany a la Time Use Initiative)*

Document disponible per a la seva descàrrega de forma gratuïta:

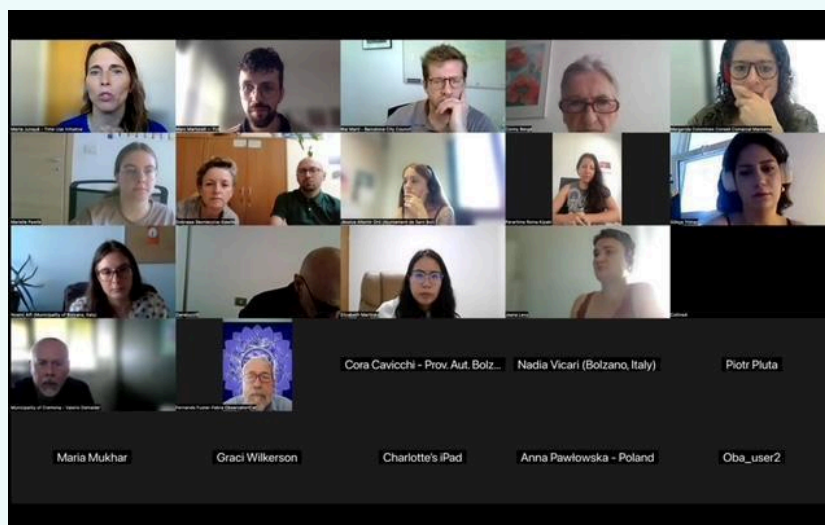
<https://timeuse.barcelona/self-assessment-questionnaire-for-municipalities-on-time-policies/>

6.b. Imatges de les sessions de la Time Academy

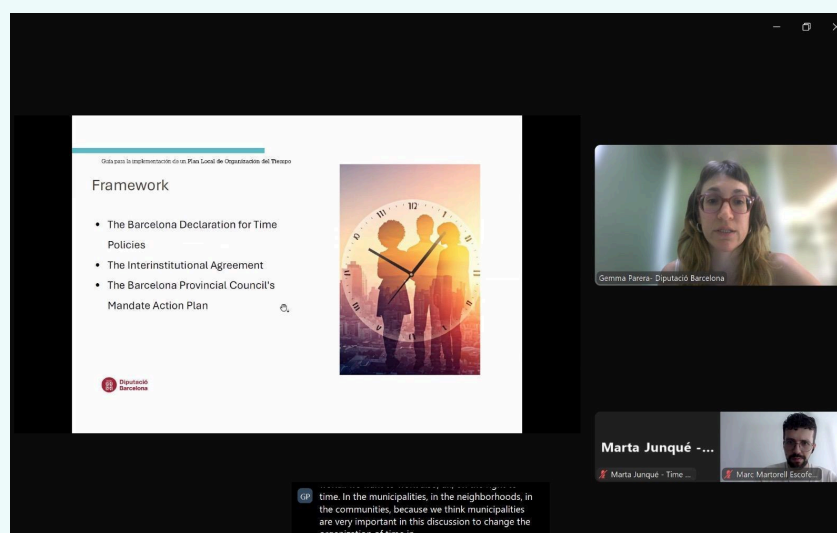
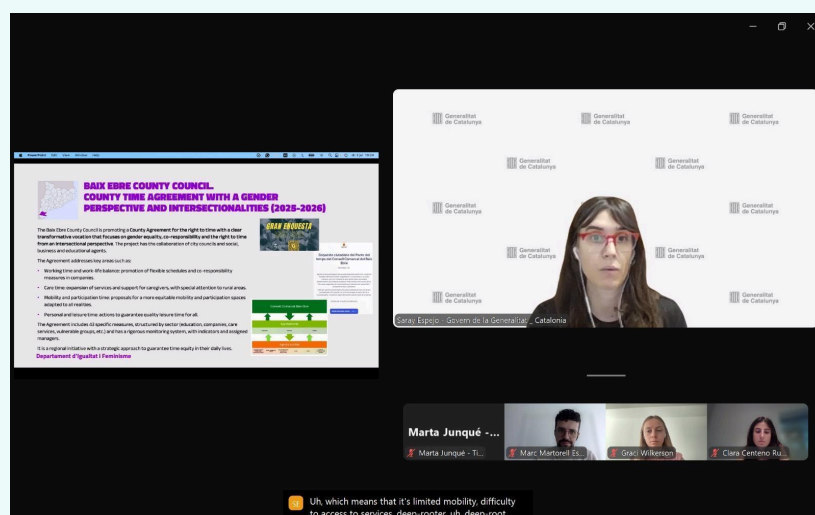
Sessió 1

Sessió 2

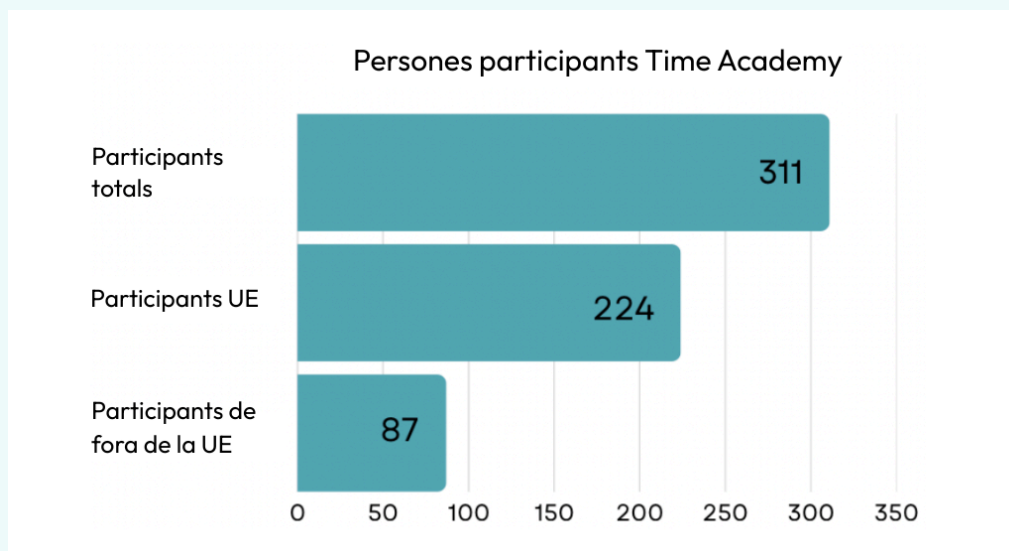
Sessió 3

Sessió 4

6.c. Llista de participants per país

Països EU	Participants
Bèlgica	3
Bulgària	7
França	18
Alemanya	12
Grècia	8
Itàlia	38
Polònia	6
Portugal	13
Espanya	119
Àustria	2
Països Baixos	2
Suècia	1
Finlàndia	1

Altres països	Participants
Argentina	8
Austràlia	1
Bolívia	1
Brasil	2
Canadà	2
Xile	2
Colòmbia	8
República Dominicana	1
Índia	5
Jamaica	1
Japó	3
Jordània	1
Líban	1
Mèxic	9
Nigèria	1
Perú	2
Suïssa	1
Tailàndia	2
Tunísia	1
Turquia	23
Regne Unit	3
Uruguai	2
EUA	3

Secretariat

Xarxa Local i Regional
per les Polítiques de Temps

Time Use Initiative

<https://timeuse.barcelona>
info@timeuse.barcelona

El projecte **Time4All 2.0** forma part del programa CERV de la Comissió Europea, que atorga finançament a projectes que promouen la igualtat social i els drets de la ciutadania. El projecte té com a objectiu arribar a 6.000 participants, enfocant-se especialment en les dones, les persones joves i migrants. Com a resultat, més de 20 municipis de 9 països de la UE implementaran més i millors polítiques de temps per garantir el dret al temps als ciutadans. Finalment, el projecte contribueix a crear una societat europea més resilient, sostenible i inclusiva.

Time4All 2.0 està liderat per la ciutat de Bèrgam i la Time Use Initiative (TUI), l'organització internacional que promou les polítiques de temps i el dret al temps, i que actualment gestiona la secretaria de la Xarxa.

Més informació: <https://timeuse.barcelona/time4all-2-0>

Coordinació

Marta Junqué Surià

Marc Martorell Escofet

Edició

Elena Tarifa Herrero

Graci Kay Wilkerson

Publicat a Barcelona, 2025